

Somsen horizon

Jaargang 14 - nummer 24 - juni 2011

- ◆ *Dan en Sue en de Superbowl*
- ◆ *Rondreis Afrika*
- ◆ *Voettocht Johan Somsen*
- ◆ *Klein kerkje - grote schilder*
- ◆ *Noaberschap*
- ◆ *Jan Somsen in Baldwin*
- ◆ *Gerda Johanna Somsen*
- ◆ *Baldwin reünie - herinneringen*
- ◆ *Camping weekeinde*
- ◆ *Ad Somsen in portugal*
- ◆ *Boterbonnen*
- ◆ *Violet Elisabeth Somsen*
- ◆ *Woordzoeker*
- ◆ *Somsen-genealogie*
- ◆ *Fotocollage Emma Somsen*
- ◆ *4e oplage postzegels*

BESTUUR SOMSEN STICHTING

Johan Somsen [1089], *voorzitter en vertaler (Engels)*
 Schietbaanweg 11, 8162 GP Epe
 Tel: 0578 - 629 893 / 06 - 290 324 84
 E-mail: johan.f.somsen@wxs.nl

Margriet Iserief-Somsen [2878], *secretaris*
 Jan Tooropstraat 2, 3817 PZ Amersfoort
 Tel: 033 - 461 96 43
 E-mail: somsenstichting@casema.nl

Jan van Daatselaar [679], *penningmeester*
 Esstraat 22, 7131 CT Lichtenvoorde
 Tel: 0544 - 375 783
 E-mail: j.van.daatselaar@hetnet.nl

Berto Somsen [423], *database*
 Burg. Wilhelmweg 27, 7151 AA Eibergen
 Tel: 0545 - 476 272
 E-mail: bc.somsen@telfort.nl

Harry Somsen [146], *redactie Somsen Horizon*
 Doetinchemseweg 30, 7021 BS Zelhem
 Tel: 0314 - 621 011
 E-mail: somsen@oudzelhem.nl

Helmut Somsen [1562], *archief en Duitse betrekkingen*
 Provinzialstrasse 70, 46499 Hamminkeln
 Bundesrepublik Deutschland (BRD)
 Tel: 0049 - 287 35 36
 E-mail: helmut.somsen@t-online.de

Oscar Somsen [2040], *webmaster*
 De Gaullesingel 46, 6716 LC Ede
 Tel: 0318 - 625 566
 E-mail: somsen-nacion@planet.nl

Wim Somsen [518], *evenementen*
 Hoge Heurnseweg 8, 7095 CJ De Heurne
 Tel: 0315 - 652 115
 E-mail: jwsomsen01@hetnet.nl

ADVISEURS SOMSEN STICHTING

Dick Somsen [130], *genealogische bestanden*
 Monteverdilaan 175, 8031 DL Zwolle
 Tel: 038 - 454 23 60
 E-mail: somseingenealogie@kpnplanet.nl

John Somsen [2353], *USA betrekkingen*
 4579 Daisy Drive, Kissimmee
 FL 34746-6386, USA
 Tel: 001 - 407 397 91 07
 E-mail: somsen@crocker.com

INTERNET

Somsen website: www.somsen.org
 Gebruikersnaam voor genealogisch bestand: . Wachtwoord:

BANKZAKEN USA

Mrs Marieke Edwards-Jager Gerlings [725]
 920 East Bay Dr., NE# 3D301, Olympia,
 WA. 98506-1222, USA
 Tel: 001 360 786 15 83
 E-mail: mariekeedwards@gmail.com

Colofon

Somsen Horizon
 is een uitgave van de Somsen Stichting
 Verschijningsfrequentie: 1 x per jaar, in mei. Kopij en foto's aanleveren voor de volgende Somsen Horizon vóór 1 maart 2012

De Somsen Nieuwsbrief verschijnt in januari en oktober.
 Kopij en foto's voor de Somsen Nieuwsbrief 6 aanleveren vóór 1 september 2011
 Oplage : Nederlands: 200, Engels: 100

Donateurs
 Het blad wordt gratis toegezonden aan de donateurs van de Somsen Stichting, die jaarlijks minimaal € 15,- overmaken op: **giro 79 09 885** t.n.v. Somsen Stichting te Lichtenvoorde. Een hoger bedrag wordt zeer **gewaardeerd!**

Redactie Somsen Horizon
 E-mail: somsen@oudzelhem.nl

Lay-out: Ruud Wassink
 Druk: Arboris KopieTotaal B.V. Zelhem

Wij staan overname van tekst graag toe, mits met bronvermelding.

Inhoud

pag.

Bestuur, adviseurs, colofon, doelstelling en inhoudsopgave	.2
Voorwoord	.3
Op weg met Dan en Sue Somsen	.3
Rondreis door Zuid Afrika in 17 dagen	.4
Johan Somsen heeft voettocht naar Monaco in 2010 volbracht	.6
Klein kerkje - grote schilder	.6
Noaberschap	.7
Jan Somsen rolt uit bed: in Baldwin	.9
Terugblik op het leven van Gerda Johanna Somsen	.9
De Baldwin reünie blijft herinneringen oproepen	.11
Camping weekende	.12
Bezoek aan Ad Somsen in Portugal	.13
Boterbonnen	.14
Raasch: tantes dood biedt levensles	.15
Textielverdering door nep-Duitsers in Zelhem	.16
Groene Slingepan in Aalten	.17
Woordzoeker door Oscar Somsen	.18
Somsen-genealogie	.18
Familieberichten	.19
4e Oplage Somsenpostzegels	.19
Fotocollage Zuid Afrikareis	.20

Doelstelling Somsen Stichting

De Stichting heeft ten doel:

Het bewaren en bevorderen van de saamhorigheid tussen personen welke de familienaam Somsen dragen, aan hen gerelateerd zijn of waren dan wel in hen geïnteresseerd zijn.

De Stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- ◆ het verrichten van historisch onderzoek naar de regio- en familiegeschiedenis;
- ◆ het verzamelen van historische documentatie en genealogische gegevens;
- ◆ het aanleggen en beheren van een (familie)archief en databestanden;
- ◆ het uitgeven van een periodiek;
- ◆ het verstrekken van informatie aan personen, instellingen en instanties;
- ◆ het organiseren van activiteiten ter realisering van het doel van de stichting.

Op de omslag

Waterval bij Lesotho in Zuid Afrika

Deze foto is genomen onderweg naar Lesotho. Dat was een tocht omhoog over een afstand van 25 km met een te overbruggen hoogteverschil van ca. 2500 meter.

Voorwoord

Tijdens de voorbereidingen voor dit nummer werden we geconfronteerd met het slechte nieuws dat onze redacteur, Harry Somsen, getroffen was door een ernstige ziekte en het leek er aanvankelijk op dat we hem het redactionele werk zoveel mogelijk uit handen moesten nemen. Maar gelukkig kwam tot ieders blijde verrassing onlangs het goede bericht dat het met Harry weer beter gaat. Vorig jaar werd hij nog verkozen tot vrijwilliger van het jaar in zijn gemeente en het is op dit moment zo dat hij vrijwel al zijn vrijwilligerstaken voor een deel nog kan uitvoeren en ik kan u verzekeren dat er dat vele zijn. U zult begrijpen dat we als familiestichting in de eerste plaats erg blij zijn voor Harry zelf, maar het is ook een geweldige opluchting dat hij de zorg voor het tot stand komen van dit nummer weer helemaal op zich heeft genomen. Uiteraard staan we hem zoveel mogelijk bij, maar we zijn blij dat hij er weer helemaal bij betrokken is.

Dit maakt meteen ook weer een al vaker geuite oproep actueel: zijn er onder u geen mensen die een klein beetje energie willen steken in het werk voor onze familiestichting? We worden allen ouder en kwetsbaar zijn we allemaal zonder meer al, dus het is echt noodzakelijk dat er mensen zijn die bereid zijn ons te komen versterken. Echt belangrijk voor ons is iemand te vinden die op den duur het werk van Dick Somsen uit Zwolle, het bijhouden van de genealogische bestanden, kan overnemen. Het mooiste zou zijn dat deze vrijwilliger enige tijd bij Dick in de leer kan gaan. Gelukkig vervult Dick deze taak nog steeds met verve en we hopen van harte dat hij dat nog een aantal jaren kan blijven doen maar hij heeft inmiddels wel de leeftijd der zeer sterken bereikt en dan zal er een keer een moment komen dat het misschien teveel wordt.

De zomer van 2012 komt met rasse schreden naderbij en dat betekent dat we dan weer toe zijn aan een Somsen Reünie in de Verenigde Staten. Ik heb daarover contact gehad met Stephen Somsen [2459] die in 2007 met een grote groep buitenlandse Somsens de eerste stappen al heeft gezet. Uiteraard moet er nog van alles gebeuren, maar de kans is zeer groot dat er iets georganiseerd wordt. Bent u toch al van plan een reis naar Amerika te maken dan is het misschien wel zo interessant dat te doen in 2012 zodat u dat kunt combineren met de Somsen Reünie. Een van de mogelijke locaties zou kunnen zijn New Ulm in Minnesota. In onze komende publicaties houden wij u uiteraard op de hoogte van dit evenement.

Veel dichterbij is de zomer van 2011. We houden ons Somsen campingweekend van vrijdag 26-08-2011 t/m zondag 28-08-2011. U kunt echter ook alleen op zaterdag 27 augustus komen. We hebben dan een interessant dagprogramma dat we afsluiten met de traditionele barbecue. Elders in dit blad leest u in het artikel van Wim Somsen meer over dit weekend.

Rest mij u veel leesplezier toe te wensen en uiteraard bent u weer van harte welkom uw bijdragen voor de komende Somsen Nieuwsbrieven en voor Somsen Horizon 25 in te leveren bij de redactie.

Namens het bestuur,
Johan Somsen

Johan Somsen

Op weg met Dan en Sue Somsen

door Dan Somsen [2478]

De Superbowl is een jaarlijks terugkerend kampioenschap American Football. De hele natie leeft mee. Dit jaar was het de 45e en Dan en Suzan Somsen [2485] uit New Richmond tonen met hun auto wiens fan zij zijn. In 2002 heeft Johan Somsen [1089] hen ontmoet tijdens de Amerikaanse Somsen Reünie en heeft van Dan de nummerplaat van zijn auto gekregen met daarop SOMSEN. Deze nummerplaat en die van Dan Somsen uit Utah maken bezoekers duidelijk dat in zijn huis een Somsen woont.

Een groet van Dan en Sue Somsen uit New Richmond Wisconsin in hun Cadillac Packer. Na het Green Bay Packer Superbowl Kampioenschap moesten we 45 in Romeinse cijfers op de zijkant van onze auto plaatsen. Met deze aanvulling ontkomen we er nu niet aan dat we onderweg steeds opgestoken duimen ontvangen van andere Packers fans en ook wel duimen naar beneden van de rivaliserende Minnesota Viking fans. Deze auto werd ontworpen door Michael Somsen [2487] na de Superbowl 31. De auto is sindsdien in ons bezit en we hebben er veel plezier mee beleefd. We laten ze echt even zien wie we zijn als we rondrijden door de stadjes langs de Mississippi in Wisconsin en Minnesota (vijandelijk gebied). De mensen zijn altijd geïnteresseerd in de auto en willen altijd graag met ons praten over de auto en over football natuurlijk. Misschien kunnen we er volgend jaar nummer 46 wel aan toevoegen. Go Pack Go!!!

Packer auto

Kaap Die Goeie Hoop

Rondreis door Zuid Afrika in 17 dagen

door Emma Somsen [1190]

Op woensdag 16 maart 2011 ben ik begonnen aan een reis van 17 dagen naar Zuid Afrika.

's Morgens om 5 uur kwam de Schipholtaxi mij ophalen en na een vlucht van ca. 11 uur kwamen we 's avonds om 12 uur aan in ons hotel in Kaapstad.

Na een goede nachtrust in een heel luxe hotel begonnen we aan onze eerste dag en verkenden we Kaapstad en bezichtigden we de Tafelberg. Een prachtig uitzicht, heel mooi om zo ver beneden je de oceaan te zien liggen en wat ook heel indrukwekkend is, is het beroemde Robbeneiland.

Welkom in Zuid Afrika

Ook de plaatsen als Stellenbosch en Swellendam waren heel mooi, ze deden mij denken aan de Nederland-se gevels, soms waande ik me ergens in de Betuwe, zo zien de dijkhuisjes langs de Linge er ook uit. Ook een bezoek aan een Township moet je natuurlijk meegemaakt hebben. Dit was echt heel indrukwekkend, wat een armoedige krotten, een auto heeft in Nederland beter onderdak.

In de Townships zijn er crèches voor kinderen van ca. 2 tot 6 jaar, daarna gaan ze naar school. Onze kosten

voor de excursie waren 150 Zuid Afrikaanse rand (ca € 15,00), een deel daarvan was voor de lokale gids, de rest voor onderwijs aan de kinderen. Men was reuze blij met meegebrachte pennen en schriftjes. Men deelt in elkaars armoede, er groeit bijna niets, een enkele bananenboom, heeft iemand 10 bananen aan een boom en de buurman heeft niets, dan wordt er gedeeld en krijgt de buurman 5 bananen mee naar "huis". De bananen die er groeien zijn allemaal voor inlands gebruik en niet voor export, soms zitten er vlekjes op en dat wil men in Europa niet. Hutjes van planken, afgedekt met golfplaten en plastic tegen de regen. Sommige huisjes zien er al beter uit, die zijn opgezet met behulp van het Nelson Mandela Fonds. Het betreden van een Township is op eigen risico, vooraf moet je een verklaring tekenen.

Township

In heel Zuid Afrika was de bevolking heel vriendelijk, ze wilden allemaal wel op de foto, maar wel betalen natuurlijk (begrijpelijk, als je zelf nauwelijks iets hebt en er komen dan in hun ogen rijke toeristen - sociale voorzieningen zijn er nog minimaal)

Verder heb ik genoten van de prachtige natuur, ik had niet gedacht dat er zulke diepe bergpassen waren, het is echt een land met verschillende landschapstypen en veel eucalyptusbomen voor de papierindustrie.

In Swaziland hebben we genoten van een optreden

Folkloristische groep

van wat wij een folkloristische groep zouden noemen en hebben iets geleerd over de gewoontes van vroeger en nu.

Swaziland is een koninkrijk, de bevolking leeft in armoede, de koning in luxe en weelde en mag heden ten dage nog steeds jonge vrouwtjes uitzoeken als zijn geliefde, ook op 80 jarige leeftijd en men beschouwt het nog steeds als een eer daarvoor gevraagd te worden!

Het is een schoon land, ons onderkomen was soms een hotel, soms een logde, de ene keer luxer dan de andere keer, maar overal douches of een bad en stromend warm water. Soms lieten de mannen nog de vrouwen het zware werk doen (koffers sjouwen en zelf toekijken, FOE!!).

Neushoorn

Heel mooi waren natuurlijk de reservaten voor de wilde dieren. Addoo's Elephant Park en natuurlijk het Krügerpark. Je moest wel 's morgens om 5 uur opstaan, maar ja, als je wat wil zien moet je er wat voor over hebben en 's morgens om 8 uur ergens in het Krügerpark aan de oever van een meertje je ontbijt eten heeft ook wel wat.

De rit daar naar toe was geweldig. Overal langs de wegen kraampjes met inlandse producten te koop: kralen, oorbellen, houten schalen, tassen, fruit enz.

Bavianen

In het park hebben we apen, neushoorns, giraffes, olifanten en zelfs een luipaard gewoon op het pad en in de struiken zien lopen. We kregen de waarschuwing de apen niet te voeren, ze zijn echt hondsbrutaal, bavianen kunnen een cheeta dood bijten.

Herten

Indrukwekkend was het bezochte monument van de bloedige strijd tussen de Boeren en de Engelsen. De geschiedenis die wij daar hoorden was heel indrukwekkend.

De tocht naar Lesotho is een tocht naar 3000m hoogte die overbrugd moet worden over een afstand van 25 km. met geweldig uitzichten. Vroeger was dit een smokkelroute en ook het strijdtoneel tussen de Bosjesmannen en de Voortrekkers. Lesotho is een koninkrijk, de bevolking is monogaam. Het hele gebied van de Drakensbergen, waar ook Lesotho onder valt, staat op de Wereld erfgoedlijst van de Unesco.

In Lesotho kent men communicatie met vlaggen. Met diverse kleuren geeft men aan wat er aangeboden wordt: wit = bier, geel = brood, rood = vers vlees, groen = verse groente, blauw = huwbaar meisje of vrouw. Uitzoeken dus.

Na 17 dagen door Zuid Afrika gingen we voldaan weer naar huis, een heleboel gezien en geleerd, kortom, precies zoals de reisbeschrijving het vermeldde: Een reis die ik NIE VINNIG SAL VERGEET NIE!

Johan Somsen heeft voettocht naar Monaco in 2010 volbracht.

door Jan Visser

Overgenomen uit *De Stentor* van 5 augustus 2010

EPE - Met een gemiddelde snelheid van 30 kilometer per dag liep oud-leraar Engels Johan Somsen (66) uit Epe in 67 dagen van Maastricht naar Monaco. Fransen waren stomverbaasd toen ze de bestofte Hollander op een terrasje zagen neerstrijken en hoorden dat hij meer dan 2000 kilometer te voet had afgelegd.

kamp op 2800 m hoogte

Als een klipgeit liep Johan Somsen met stok en rugzak over smalle richels van bergkammen. Te voet door de Zwitserse en Franse Alpen is alleen voor de gevorderde wandelaars. Daar zong hij als rechtgeaard lid van het Eper Doetmaes mannenkoor regelmatig het Engelse versje 'The bear went over the mountain, to see what he could see. But all that he could see, was the other side of the mountain' en vroeg zich af waarom hij voor de zoveelste keer een onmogelijk steile helling moest beklimmen.

Maar Somsen behoort tot het kleine gilde van mannen en vrouwen die zonder vrees dagenlang alleen lopen en 's nachts op een beschutte plek overnachten na een maal dat veelal bestaat uit niet meer dan een korst brood en gletsjerwater. Dagenlang liep Johan in absolute eenzaamheid door onherbergzame gebieden, soms afgewisseld door contacten met wandelaars die hij onderweg tegenkwam en met wie hij dan samen verder liep en in een herberg een maal nuttigde.

Via internet onderhield hij contact met het thuisfront. Contact ook met de chirurg uit Duitsland die hem twee maanden voor het begin van zijn voettocht van een nier met een kankergezwell had verlost. 'Sehr gut,' had die gezegd op de vraag of de voettocht verantwoord was, 'maar stuur dan af en toe een teken van leven.' Dat deed Johan dan ook graag en in een van zijn eerste berichten schreef hij hem: „Met één nier loop ik een stuk lichter dan met twee.”

Tijdens de tocht verloor hij twaalf kilo lichaamsgewicht,

evenveel als de bagage die hij op zijn rug met zich meedroeg. Na ruim twee maanden zag hij vanaf de Franse Alpen in de verte de Middellandse Zee en Nice liggen waar hij na een lange afdaling eindelijk op een van de eerste terrasjes kon neervallen voor een dorstlessing. Verbaasde Fransen geloofden hun oren niet toen ze beseften dat hij helemaal vanuit Nederland was komen lopen en boden hem koele Franse wijn en vers stokbrood aan.

Toen hij de dag daarna eindelijk Timo (1,5 jaar) in de armen sloot en hem vele malen 'Opa, opa, opa' hoorde stamelen, besepte hij dat de tocht was volbracht en het 'bijna ultieme gevoel van vrijheid dat de eenzame wandelaar kent als geen ander' had plaatsgemaakt voor het gewone burgersbestaan. Met één verschil.

Inmiddels is Somsen teruggekeerd in zijn huis in Epe, waar hij werkt aan een boek over zijn ervaringen als wandelaar. Een boek met praktische tips en zijn ervaringen en bespiegelingen van de duizenden kilometers wandelen die hij inmiddels achter de rug heeft.

Bergmassief tijdens de tocht

En hoe verder?

Een leven zonder wandelen kan hij zich niet goed voorstellen en hij hoopt in 2011 naar Japan af te reizen voor een Boeddhistische pelgrimstocht van 1400 kilometer langs heel veel tempels. Somsen: „Als ik 2000 kilometer kan lopen, kan ik ook 1400 kilometer lopen, ook al spreek ik geen woord Japans.”

Noot van de redactie:

Helaas, door de aardbevingen in Japan is de Japanse tocht noodgedwongen afgeblazen en daarvoor in der plaats kwam in 2011 een Portugese voettocht naar Santiago de Compostela.

Klein kerkje - grote schilder

door Henk C. Reijnen [2897] Zwitserland

Henk Reijnen, de trotse schoonzoon van Johan Somsen [1085], staat in dit artikel stil bij een passie uit de jeugd van zijn schoonvader die deze op veel latere

leeftijd gestalte heeft kunnen geven.

Kerkje 'De Rietstap'

De „Rietstap“ is het kleinste kerkje van Nederland en werd al in 1912 als een Rooms-Katholieke kapel in Dixperlo gebouwd. Het stond oorspronkelijk in de tuin van een herenhuis, maar werd in 1983 steen voor steen afgebroken en een klein stukje verder, op zijn huidige plaats, weer opgebouwd.

Sinds 1984 wordt het dagelijks beheer gevoerd door de werkgroep „Kerkje De Rietstap“, onderdeel van de Stichting „Bewaar 't Olde“. Er worden regelmatig exposities met werken van amateur- of professionele kunstenaars op a l l e r l e i gebied van de beeldende kunst ingericht.

Bezoekers tijdens de expositie

Vorig jaar was dan het g r o t e moment aangebroken, dat Johan D. S o m s e n [1085] de g e h e l e m a a n d a u g u s t u s exposeerde met een prachtige selectie uit zijn schilderijen.

En. Er waren portretten, landschappen, dieren, bloemen, stillevens en abstracte werken. Echt om van te genieten. En dan te bedenken, dat Johan D. Somsen in 1926 in het toenmalige Dinxperlose de Heurne het levenslicht aanschouwde!

In een recensie in De Weekkrant (Aalten vooruit) staat te lezen, dat schilderen en tekenen altijd al zijn hobby is geweest. Dat zal dan wel zo zijn, als de grote meester dat zegt. Maar als schoonzoon van de koude kant weet ik maar al te goed, dat daar vele decennia niets van gekomen is, omdat hij met een véél dikker penseel altijd erg druk was. Maar het is toch uniek, dat hij op hoge leeftijd zijn jeugddroom weer heeft kunnen oppakken alsof de tijd heeft stil gestaan. De brede interesse van Johan D. Somsen en zijn ontvankelijkheid voor de schoonheid in een gezichtsuitdrukking, een paardebles of een ontluikende bloem zijn frappant,

Expositie

evenals zijn kwaliteiten dit op het linnen te kunnen projecteren. Een abstract beeld evenzo gekund als een oud boederijtje in een sneeuwlandschap. Voor hem is kleur veel méér dan slechts een naam met nummer op een tube. Door de kunst van het mengen kan hij ontelbare nuances en schakeringen van kleur en intensiteit bereiken.

Je merkt dat hij dit vak geleerd heeft. Aan de ene kant zijn zijn composities een samenspel van vrije kleuren en structureren, aan de andere kant bijna geometrische vormen in zachte kleuren. Zijn schilderijen stralen zowel frisheid als warmte uit. In wekelijkse lessen wordt hij individueel begeleid en kan hij zo zijn stijl verder ontwikkelen. En ... de volgende expositie komt eraan.

vrije kleuren en structuren

Noaberschap

bijdrage van Oscar Somsen [2040]

Eigenlijk gek dat over dit belangrijke begrip nog nooit geschreven is in Somsen Horizon. In ons familieboek „Somsen Omnes Generations“ wordt dit onderwerp besproken in hoofdstuk 9. Het onderstaande artikel is gebaseerd op Wikipedia, met dank aan de onbekende auteurs, en de Bachelorscriptie van Laura Vos aan de Universiteit Twente.

Het noaberschap is van oudsher een groep burens (noabers) in een plattelandse omgeving, meestal een dorp of een buurtschap. Vaak bestond het noaberschap uit de bewoners van de huizen die bij elkaar in het zicht liggen. Binnen de noaberschap geldt de noaberplicht. Dit is de verplichting, de noabers (in ruime zin des woords) bij te staan met raad en daad indien dat nodig is. In het verleden was dit onontbeerlijk voor

de bewoners van boerderijen en in dorpen die niet konden rekenen op goede openbare voorzieningen. Er was toen een vaste taakverdeling. Noaberschap is vooral een begrip in de Achterhoek, Twente en andere delen van Overijssel, in Drenthe, maar is ook in het westen van Duitsland te vinden (Grafschaft Bentheim en omgeving).

Krentenbrood bij de geboorte van Gerrit Jan Garretsen [148] zn. van Lammert Garretsen [147] en Johanna Margaretha Somsen [142]

De dichtstbijzijnde buur werd aangeduid met noastenoaber. Dit is meestal diegene aan wiens kant de voordeur zit. De noaberplicht is voor deze buur sterker dan voor de andere burens in het Noaberschap. Deze buur verzorgt planten, post en soms zelfs huisdieren als men op vakantie is. Ook ondersteunt hij of zij in kleine zaken bij ziekte en regelt uit naam van alle noabers een fruitmand, ooievaar, Abraham, Sara, huwelijksboog of meiboom. De noastenoaber neemt ook het initiatief bij het regelen van de zaken bij grote gebeurtenissen zoals trouwen, overlijden en geboorten. Vanouds is het gewoonte dat ingeval van overlijden de verwanten van de overledene de noastenoaber op de hoogte stellen van het overlijden. De noastenoaber heeft dan tot taak om de overige noabers officieel op de hoogte te stellen van het overlijden. Tot de noaberplicht van de gezamenlijke noabers behoort vervolgens het verzorgen van rouwkaarten en dergelijke en het dragen van de kist. Ook was het

Buurman met de kist op de wagen naar de begraafplaats

Bruiloftstoet

gebruikelijk dat de noabers bij overlijden de luiken van het huis van de overledene half dicht deden.

Wie van de noabers waar rouwkaarten moesten bezorgen werd vaak bepaald aan de hand van het trekken van briefjes. In vroeger tijden kon dit bezorgen van rouwkaarten (met de fiets of te paard) een hele opgave zijn als bijvoorbeeld veraf woonachtige familieleden van het overlijden op de hoogte gebracht moesten worden. Het dragen van de kist gebeurt vaak nog steeds door de noabers. De overige verplichtingen bij overlijden zijn vervallen. Soms wordt nog wel een symbolisch bedrag van enkele euro's per noaber bijgedragen in de kosten van de uitvaart.

Trouwkaarten werden vroeger ook vaak door de noabers bezorgd. Noabers die de trouwkaarten langsbrachten hadden vaak een hoed op met een roos. Vaak ging het uitnodigen gepaard met een gedicht aan de genodigden. Al met al was het een vrolijke boel, vaak ook omdat de bezorgers wat alcoholische drank op hadden. Na een geboorte verleenden vrouwen onder de noabers vaak kraamhulp.

Het is de gewoonte dat allen die men uitnodigt bij het betrekken van een nieuwe woning noabers zijn.

Plaatsen Meiboom bij een nieuwe woning

Men dient hen uit te nodigen als men eenmaal gesettled is en voor hengeldt dus (van weerskanten) de noaberplicht. Veelal is dit onuitgesproken. De nieuwkomer in de buurt moest en moet de burens vragen om "noaber" te zijn. Het is dus niet vanzelfsprekend dat de burens automatisch noabers zijn. De burens kunnen het noaberschap accepteren. Zij kunnen ook weigeren, bijvoorbeeld omdat zij al veel noabers hebben. Het is ook mogelijk om iemand nog na jaren te vragen om noaber te worden. Noaberschap eindigt niet automatisch door vertrek. Noaberschap met de daaraan verbonden noaberplicht moest opgezegd worden. Wanneer hieraan niet werd voldaan bleef men noaber, ook als men ver weg is verhuisd. Het spreekt vanzelf dat de noaberplichten in een dergelijk geval weinig praktische betekenis meer hebben.

Door moderne ontwikkelingen zoals de afname van het aantal agrariërs, de toenemende bedrijfsmechanisatie, de mogelijkheid van bedrijfshulp, de mogelijkheid om zich tegen de kosten van een uitvaart te verzekeren enzovoort neemt de praktische betekenis van

het noaberschap en van de noaberplicht af. De regels met betrekking tot de rechten en verplichtingen met betrekking tot denoaberschap raken daardoor in vergetelheid. Het opzeggen van de noaberschap zonder goede reden of het niet nakomen van noaberplichten, voor zover die nog bestaan, worden echter binnen de noaberschap nog steeds als een bijzonder ernstige zaak opgevat.

Jan Somsen rolt uit bed: in Baldwin

door Theo Somsen [247]

In 1949 bezochten Jan en Anna Somsen-Kemink [352+353] uit Amsterdam hun neven en nichten in Baldwin, Wisconsin. Zij hielden een uitgebreid dagboek bij, waarin o.a. dit voorval voorkomt.

Maandag 25 juli 1949

Wasdag. Alles weer netjes opgeruimd, 's avonds samen in het park te Baldwin om te picknicken met de familie Somsen.

(...) Tegen 11.20 uur naar huis. Het weerlicht aan alle kanten, dus onweer op komst.

Tegen 12.00 uur thuis en dan naar bed. Het is warm in bed en ik lig geregeld te draaien.

Tengevolge hiervan rol ik uit bed, wat een hevig gegiechel op de slaapkamers ten gevolge heeft.

Anna en de nichten hebben de grootste pret. Gelukkig niet erg bezeerd, doch ik ondervond ook totaal geen medelijden.

Het is hier net als overal: op een man, die iets presteert, wordt wél acht geslagen, maar o wee, als hij valt, dan wordt hij uitgelachen en bespot.

Ook dit zal Jan geduldig ondergaan te Baldwin, Wisconsin, U.S.A., ten huize van zijn nichten Jenny, Dina en Elly [335+337+339]. Waarvan akte.

De nacht is onrustig; niet lekker geslapen vanwege de warmte.

Op de voorgaande foto staand l-r: Ella Somsen [339], Mina (Minnie) Somsen-Kappers [334], Geertruida (Gertrude) Somsen-Snoeijenbosch [327], Sally Somsen-Forman + William (Billy) [811-815], Lelas Wernlund [5899], Wilhelmina Somsen-Muyskens [341], Garlie, Harmina (Minnie) Wernlund-Somsen [320], Laverne Somsen-Voskuil [2785],

Cornelia (Nell) Somsen-Tellman [323], Anna Somsen-Kemink [353], Gezina (Celia) Wernlund (Berkseth) [801], Dina (Dena) Somsen [337] en Johanna (Jenny) Somsen [335]. Zittend: Jan Somsen [352]

Op de bovenstaande foto, staand l-r: Barbara Berkseth (Delander) [3851], Grace Berkseth (Emmert) [3855], Ann Berkseth (Kerr) [3853], Louise Berkseth (Rice) [3842]. Zittend: Jan Somsen [352], Charles (Skip) Rasmussen [2770] en Anna Somsen-Kemink [353]

Terugblik op het leven van Gerda Johanna Somsen

door Wil van der Vinne [236]

Op 11 oktober 2010 was het de 100ste geboortedag van Gerda Johanna Somsen. Als hommage aan haar heeft haar dochter Wil van der Vinne [236] een boek samengesteld van alle materialen die zij haar kinderen had nagelaten.

En dat was veel: foto's, de brief waarin haar vader zijn geliefde vraagt om haar hand en haar hart aan hem te geven, krantenknipsels met aankondigingen over een verloving, een huwelijk, een overlijden, rouwkaarten, brieven van haar man Jenne van der Vinne aan zijn schoonzuster en zwager Christien en Willem Somsen, broodbonnen uit de oorlog, poëziealbums uit 1886 enz. enz.

Kaarsen, vader en moeder

Gerda Johanna Somsen [166] werd in 1910 geboren in Aalten, aan de Hogestraat 44 waar haar vader, Gerhardus Arnoldus Somsen [21] gehuwd met Dora Willemina Gerharda Lammers [162] een smederij en

ijzerwarenwinkel had.

Smederij, winkel en woonhuis Hogestraat 44 in Aalten

In zijn kasboek uit 1901 lezen we dat hij o.a. billen uitrekte voor 10 cent per stuk.

Bij navraag bij een smederij- en molenmuseum bleek dit een zgn. bilhamer of bilijzer te zijn waarmee groeven gemaakt werden in de molensteen. De smid maakte dit ijzer heet en weer scherp, het zgn. "bil uitrekken."

*Foto 1932. Boven v.l.n.r.:
Willem- Gerhardus- Derk- Gerda
Onder: vader Gerhardus Christien en moeder Dora.*

Gerda kon altijd leuk vertellen over haar tijd als eerste meisje bij Dr. Der Weduwen op de Landstraat in Aalten. Hoe ze in de praktijk moest helpen als er bij een boer een kies getrokken moest worden. Een tandarts was er toen nog niet. En dat de dokter de eerste in Aalten was die een motor had en zij de laarzen moest oppoetsen want dokter moest toch netjes naar zijn patiënten. En als er een vervanger van de dokter was ging ze soms mee om de weg te wijzen.

In de Westerkerk werd ze gezien door Jenne van der Vinne uit 2e Exloërmond.

Hij was "het veen" ontgroeid en had zich door zelfstudie opgewerkt tot commies en werkte in Aalten bij de belastingen.

Ze trouwden op 18 mei 1932 en verhuisden, omdat Jenne steeds overgeplaatst werd, naar Venlo, Holterhoek, Rotterdam en Zwolle. Ze kregen 4 zonen,

Jitze, [232] Gerhardus, [233] Sietze [234] en Jenne [235] en 1 dochter, Willy [236].

Gerda heeft zelf nog e.e.a. opgeschreven en verhaalde hoe ze het huis in Venlo opknapten: het behang kostte 14 cent een rol!

Ook vertelde ze over de kruidenier die in Holterhoek 1x per week het boodschappenboekje kwam halen, terugfietste, later op dag de boodschappen kwam brengen en zo 4x op een dag het stuk van Holterhoek naar Eibergen fietste voor de boodschappen van één gezin. In de tijd van de oorlog woonden ze in Kralingsche Veer, gemeente Rotterdam en daar bracht Gerda haar twee oudste kinderen, Jitze van 11 en Gerhardus van 8 op de fiets van Rotterdam naar Aalten naar haar zus Christien en broer Willem die daar nog in het ouderlijk huis woonden. Daar was het rustiger en nog genoeg te eten.

*onder v.l.n.r.; Gerhardus - Jenne - Jitze .
zittend; Sietze - Willy - Gerda en Jenne Jr.*

In 1954 werd Jenne overgeplaatst naar Zwolle. Helaas was daar niet meteen een huis voor het hele gezin en dus moest hij in de week in de kost en kwam hij de weekenden naar huis.

Februari 1956 was het zover: het gezin verhuisde naar Zwolle en Jenne genoot van de hereniging met zijn gezin. Helaas duurde deze vreugde maar kort want op 20 juli 1956 overleed hij. En Gerda moest alleen met haar 5 kinderen verder.

Jitze, de oudste, was de deur al uit en was inmiddels verloofd met Nel Overvoorde uit Kralingsche Veer. En Gerhardus zat in militaire dienst. De drie "kleintjes", Sietze, Jenne en Willy zaten nog op school.

En kleintjes worden ook groot. Toen die al of niet getrouwd ook het ouderlijk nest verlieten verhuisde Gerda naar Berkum, een klein plaatsje net buiten Zwolle waar een mooi nieuw bejaardencentrum gebouwd werd, de Wissel, met aanleunwoningen.

25 jaar heeft zij daar met plezier gewoond en geleefd. Haar leven stond in het teken van dienen. Ze was er als je haar nodig had. Niets was haar te veel. Kerkelijk en maatschappelijk droeg ze haar steentje bij.

26 september 1999 overleed haar oudste zoon Jitze. Dat was een zware klap.

29 november 2000 kreeg ze een hersenbloeding waardoor ze in het ziekenhuis belandde. Een jaar in Zandhove, een verpleeg- en reactiveringshuis en nog

2 jaar in verzorgingshuis "de Wissel" werden aan haar leven toegevoegd.

Zwolle: v.l.n.r. schoondochter Nel - Gerda - Will - schoondochter Els - schoondochter Ammy en Sietze.
Daarachter Jitze - Jenne - schoondochter Bep en Gerard

Een zware tijd waarin ze geestelijk en lichamelijk achteruit ging.

Op 14 januari 2004 overleed ze op 93 jarige leeftijd in verpleeghuis Zandhove waar ze weer opgenomen was middels een crisisopname.

*"Geslachten gaan, geslachten zullen komen
Wij zijn in Uw ontferming opgenomen"*

Had Gerda opgeschreven in haar schriftje.

De dag na haar overlijden, op 15 januari 2004 werd haar 9e achterkleinkind Tess, dochter van Marjan van der Vinne en Carlo van der Weij, geboren.

De Baldwin reünie blijft herinneringen oproepen.

door Emma Somsen [1190]

In de zomer van 2002 werd in Baldwin, Wisconsin, in de Verenigde Staten de tweede wereldwijde Somsen reünie gehouden. Samen met acht andere Nederlandse Somsens was Emma daar aanwezig. Ze denkt nog regelmatig terug aan haar bezoek aan de reünie in Baldwin in 2002. Het is al weer gauw 2012, tijd voor de volgende Reünie in America?

De molen met boertje en boerin bij Marilyn en Ward Olsen in de tuin

Op woensdag 31 juli 2002 kwam ik aan op het vliegveld van St. Paul / Minneapolis waar Marilyn [3850] en Ward Olsen-Lear [3858] mij opwachtten.

Het was een warm welkom, niet alleen vanwege de temperatuur en de welkomstgroet van Marilyn en Ward, maar ook de ontvangst in Baldwin met zijn Nederlandse molen en tulpen. De eerste foto werd al gemaakt bij de VVV in de molen. Ook de molen en het boertje en boerinnetje in Marilyns tuin deden zeer Nederlands aan.

Donderdags heb ik Marilyn geholpen met de voorbereidingen voor de reünie (buttons gemaakt), vrijdagmiddags heb ik op eigen houtje Baldwin verkend en liep ik Theo Somsen tegen het lijf! Met hem heb ik toen de buitenwijken verkend, de nieuwbouwwijk, Dutch Village, met straatnamen als Amsterdam, Rotterdam en Friesland Drive. Aan de andere kant van Baldwin lag de Somsen-Farm waar Jan Hendrik Somsen en Janna Hendrika Somsen- Rauwerdink zijn begonnen. 's Avonds troffen we de andere Nederlanders en een deel van de Amerikaanse gasten voor de reünie, het was gelijk al een heel gezellige sfeer.

Klompensmakersgereedschappen

Zaterdag bij de opening van de reünie heette Marilyn ons allemaal hartelijk welkom. Er was een grote tentoonstelling van oude foto's. Donald Somsen [831], een zoon van Albert Somsen [333] en Minnie Kappers [334], had nog alle klompensmakersgereedschappen van opa Jan Hendrik Somsen uit Nederland. Er waren leuke sketches over de Hollandse zuinigheid en helderheid, we brachten een bezoek aan de koeienfarm van Jan en Johanna Vriesen en aan een Bizonfarm. 's Avonds barstte er een kort maar hevig onweer los maar de volgende dag was het weer stralend weer.

's Zondags in de kerk was er ook een speciaal welkom voor de Nederlanders. Wij zongen het Wilhelmus en de Amerikanen hun volkslied. Na afloop van de dienst bewonderden we het borduurwerk, mede gemaakt door de gezusters Somsen, dochters van Jan Hendrik Somsen en Janna Hendrika Rauwerdink: Ella [339], Jennie [335] en Dena [337]. Er kwam een mevrouw naar me toe die vertelde dat haar vader Rumer te Grootenhuis heette en ook uit Dinxperlo kwam (mijn

woonplaats). Andere mensen vertelden mij over hun kennissen uit Dinxperlo (Dianne en Stef Schreur). De

Marilyn en Emma in de bibliotheek opzoek naar voorouders

wereld is soms inderdaad klein.

's Avonds afscheid genomen van de reünie gasten, maar ik bleef nog ruim een week bij Marilyn en Ward die mij veel van de omgeving hebben laten zien. Heel mooi was de tocht langs de rivier de Mississippi, prachtige vergezichten, leuke plaatsjes zoals het stadje Stockholm met zijn antiekmuseum en winkel met quilts. (Ward wachtte heel geduldig tot de vrouwen uitgekeken waren).

We hebben een bezoek gebracht aan River Falls waar een Farm City dag werd georganiseerd met demonstraties van oude landbouwmachines, een rondrit over het terrein en een lunch met streekgerechten. Dit werd allemaal gesponsord door de boeren en andere bedrijven uit de regio.

Ook de stadtoer door Saint Paul / Minneapolis was zeer de moeite waard.

De laatste dagen verbleef ik bij Marilyn's zus en zwager: Barbara [3851] en Alan Delander [3870]. Met hen bezocht ik o.a. Lake Superior met de tentoonstelling over het vergane schip de Phoenix waar ook Nederlanders aan boord waren.

Een bezoek aan Two Harbors met zijn enorme schepen was ook heel interessant en indrukwekkend.

Tijdens de gesprekken met Marilyn kwamen ook uitspraken en herinneringen naar boven van Marilyn aan overgrootmoeder Janna Somsen- Rauwerdink en haar grootmoeder Harmina Somsen [320].

Marilyn en Emma bij de souvenirs

Een uitspraak die Marilyn zich herinnert van haar grootmoeder Harmina, Grandma Minnie, als ze iets gedaan hadden wat niet mocht: Du ôndoch! (Jij stoutterik).

Grandma Minnie, als kind naar Amerika geëmigreerd, was dus haar Achterhoekse dialect nog niet helemaal vergeten. Uitspraak Pas op! (compleet met vingertje) En: Du dômmen ezel!

Marilyn ging uit school lunchen bij overgrootmoeder Janna, deze woonde toen tegenover de school.

Grootmoeder Minnie, Harmina Hendrika Somsen [320], kookte nog lang karnemelkspap. Zij was ook streng voor haar kleinkinderen: 's zaterdagsavonds uitgaan en laat thuis? Prima, maar evengoed 's zondags vroeg je bed uit voor de kerk!

Tijdens een dagje uit trakteert Emma op Mentos. Marilyn herinnert zich dat zij van grootmoeder Minnie 's zondags twee pepermuntjes kregen voor onder de preek. Dus ook daar voortzetting van de Hollandse traditie. De kerkdienst duurde ook zeker anderhalf uur!

Grootmoeder Minnie had eten gekookt, de kleinkinderen klaagden dat het zo heet was. Commentaar van Grootmoeder: Can't cook it cool!

Leden van de First reformed Church organiseerden een bazaar voor een goed doel, ook Ella, Jennie en Dena Somsen zaten in dat comité. Zij stelden voor om in ieder geval van de opbrengst ook airconditioning voor de eigen kerk aan te schaffen. Anderen wilden liever alles aan een project in Afrika besteden. Commentaar van de gezusters Somsen: wat heb je aan hulp in Afrika als in je eigen plaats de mensen wegblijven uit de kerk omdat het zo heet is?

Resultaat: Er kwam airco!

Dit waren 14 dagen waarin ik heel veel gezien en genoten heb, overal heel vriendelijke en gastvrije ontvangst. Het was een hele belevenis waar ik met veel genoegen op terug kan kijken!

Camping weekeinde van 26 –28 augustus 2011

Voor de veertiende keer organiseren we alweer het "Somsen camping weekeinde" in IJzerlo.

De sfeer is nog immer goed en ontspannen. U moet niks, maar meedoen aan onze vaste programma

Aanbieden van de bloemen

onderdelen kan leuk zijn.

Een bezoek aan onze lindeboom bij het "Jaopikshuus"

Brunsveld, onze cateraar, met de barbecue

staat op het programma voor zaterdagmiddag.

De barbecue is weer op zaterdagavond vanaf ongeveer kwart over zeven. De kosten hiervoor zijn € 17.50 per persoon. Daarvoor krijgt u eten van een hoge kwaliteit en vrij drinken. Eindtijd is er niet.

Ook hebben we via Emma Somsen (Dinxperlo) een aantal tips ontvangen over eventuele activiteiten voor dit weekeinde. Spontaan kunnen we besluiten hieraan

Grensland museum

deel te nemen.

Ik noem er enkele: Op vrijdagmiddag een bezoek aan de markt in Dinxperlo gecombineerd met een bezoek aan het grenslandmuseum; een fietstocht naar Klein Zwitserland in Anholt (Duitsland).

Rondleidingen op een klompenfabriek of expositie van oude boerenwerktuigen zijn ook mogelijk, maar dat kan alleen op afspraak. Als hier veel animo voor is

Anholt Klein Zwitserland

hoor ik dat graag.

Maar misschien wilt u uw tijd zelf indelen en geen verplichtingen hebben. U bent even zo goed welkom!

We verwachten weer een heleboel familieleden van ver of dichtbij. Het aantal deelnemers voor in het bijzonder de BBQ zal weer een graadmeter zijn voor het bestuur of het interessant is met deze activiteit door te gaan. Dus mensen zet 'm op!

Als u wilt deelnemen aan de barbecue graag uiterlijk 19 augustus aanmelden per telefoon of e-mail bij Wim Somsen.

Wim Somsen

Hoge Heurnseweg 8

7095 CJ De Heurne

telefoon: 0315 – 652115

e-mail: jwsomsen01@hetnet.nl

Bezoek aan Ad Somsen in Portugal

door Johan Somsen [1089]

In Somsen Horizon nummer 12 in mei 2000 publiceerde Ad Somsen [98] zijn levensverhaal. Ad was in 1956 door de liefde naar Portugal getrokken en werd daarmee de stamvader van de Portugese tak van onze familie.

Voorafgaande aan een voettocht van Lissabon naar Santiago de Compostela hadden Johan Somsen en Yvonne Reijs [3926] een ontmoeting met Ad Somsen in zijn woonplaats Oeiras, niet ver van Lissabon

Manuela, Ad Somsen en Yvonne Reijs voor het huis van Ad in Oeiras, Portugal

Voordat ik aan mijn voettocht van Lissabon naar Santiago de Compostela begon was het de bedoeling samen met Yvonne een korte stedenvakantie in Lissabon door te brengen. Enige tijd voor mijn vertrek naar Lissabon had ik Ad Somsen gebeld met de vraag of ik bij hem langs kon komen om te groeten. Wij kenden elkaar slechts uit ons familietijdschrift en waren daardoor toch geen volslagen vreemden. Ik had in 2000 Ad's levensgeschiedenis voor ons tijdschrift gelezen en vertaald en Ad had over mij ook het een en

ander gelezen. Bovendien dragen we dezelfde achternaam en dan moet er een link zijn want iedereen met de naam Somsen stamt van onze gemeenschappelijke voorvader Geert Sumps van het Sumpsstedeken in IJzerlo.

We hadden afgesproken dat ik hem zou bellen als we in Lissabon waren en zo geschiedde. Toen ik Ad aan de telefoon kreeg, spraken we af dat hij ons op een bepaald tijdstip zou ophalen op Praça do Rossio, een van de belangrijke pleinen van Lissabon. Ik vertelde hem dat ik herkenbaar was aan een witte pruik. Precies op het afgesproken tijdstip kwam er een auto aanrijden met een vitale zeventiger achter het stuur en het was direct duidelijk dat dat Ad moest zijn. Omdat het een erg druk plein is, moesten we direct instappen en zo begon onze eerste kennismaking. Eigenlijk vanaf het begin vlotte het gesprek hoewel het voor Ad wel lastig moet zijn geweest om ons tegelijk door het drukke verkeer te manoeuvreren. Zijn woonplaats Oeiras ligt niet ver van Lissabon en al spoedig draai-

Ad Somsen voor zijn familiefoto's

den we een rustig pleintje op waaraan zijn aantrekkelijke huis lag. Daar werden we ook verwelkomd door zijn nieuwe levenspartner, Manuela, een oud-studievriendin van zijn vrouw Tereza die in 1999 is overleden.

In de ruime hal had Ad een uitgebreide fotogalerij van zijn voorouders ingericht waaraan ook diverse afbeeldingen van Achterhoekse voorouders met knipmuts niet ontbraken.

Fa. Somsen portugal

Vol trots kon Ad ons ook een brochure tonen ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van zijn bedrijf in 2009: Somsen Poole da Costa. Een firma die kurkproducten maakt. Aanvankelijk produceerde Ad veel kurken voor wijnflessen maar

tegenwoordig bewegen zij zich voornamelijk in een nichemarkt en richten zij zich op allerlei kurkproducten zoals handvatten voor hengels en dergelijke. Het bedrijf wordt nu gerund door een zoon van Ad, maar Ad is er nog wekelijks bij betrokken.

Ad en Johan Somsen

Na een aperitief in zijn gezellige huis dat uitzicht op de Taag biedt, reden we naar een restaurant aan de oevers van de Taag waar we op een heerlijk warme aprilavond zeer gezellig hebben gegeten. Ad liet zich ontvallen dat hij het erg fijn vond weer eens een keer in het Nederlands te kunnen praten en het was opvallend hoe goed hij zijn moedertaal nog beheerste. Geen enkel spoor van een Portugees accent terwijl hij toch al 55 jaar in Portugal woont. Als er al sprake was van enig accent in zijn Nederlands dan was het wel een spoor van het Amsterdams. Amsterdam is de plaats waar hij in zijn jeugd heeft gewoond.

Na een schitterende avond reden Ad en Manuela ons terug naar Lissabon en we spraken de hoop uit hen een keer in Nederland te mogen verwelkomen. Een zeer bijzondere ontmoeting met deze nestor van de Portugeese Somsentak.

Boterbonnen

door Gree van Daatselaar – Somsen [53]

Het moet zomer 1943 geweest zijn, want mijn oudste broer Freek [47] was nog op vrije voeten.

Freek zou per trein naar Utrecht gaan en mijn zusje (11) en ik (13) mochten mee.

Waarom ging Freek? Dat mochten mijn zusje Tineke [54] en ik [53] niet weten. In de oorlog waren er vaak dingen, waar je maar niet naar vragen moest.

Freek zou ons in Utrecht naar tante Leida brengen, een zuster van Moeder [46]. En wij namen voedsel en bonnen voor haar mee.

Tineke en ik waren helemaal opgetogen, dat we een paar dagen mochten logeren.

Met de trein! Spannend! En in die grote stad!

Moeder had eerst voor mij nog een boodschap te doen. Ik moest even naar Zwiers, een kleine kruidenier vlakbij. Daar moest ik boter gaan kopen. Het geld daarvoor kreeg ik mee plus de zeer noodzakelijke boterbonnen. Want zonder distributiebinnen geen boter. Nog sterker: de bonnen - niet groter dan een postzegel - waren belangrijker dan het geld. Vooral bóterbonnen, die kreeg ieder maar zeer mondjesmaat. Toen kon je er heel schaarse artikelen mee ruilen. Bijvoorbeeld: schoenen, sigaretten of een fietsband.

woonhuis Karel Doormanstraat

Ik haastte me het tuinhokje uit. Kort jasje aan, in de linker zak het geld en in de rechter de waardevolle boterbonnen.

Ik huppelde vrolijk, in het vooruitzicht van die spannende reis, naar het overbekende winkeltje, waar ik zei wat ik nodig had.

Die winkelmevrouw Zwiers was een hele lieve vrouw, dat vonden wij allemaal in ons gezin. Als je de winkel verliet groette ze iedereen, jong en oud, met "Dank u heel vriendelijk en beleefd". Waar wij stilletjes wel een beetje om moesten lachen.

"Hoeveel bonnen hebt u?"

"Vier", was mijn antwoord.

De boter werd voor me neergelegd. Ik pakte het geld uit mijn linker zakje en wou de bonnen uit het rechter zakje pakken... O, schrik, geen bonnen!

Zenuwachtig zoeken, hulpeloos kijken, trillen van schrik.

Zonder boter liep ik traag en met lood in mijn schoenen terug naar huis. Had ik ze op tafel laten liggen? Waren ze uit mijn zak gewaaid? Wat zou Moeder wel zeggen? Nou, een heel boos standje kreeg ik zeker en samen zochten we de hele keuken af. Vervolgens werd ik weer naar buiten gestuurd om te zoeken. Nog eens en nog eens. Het was dramatisch...

Van alle ellende moest ik nodig plassen. En op de wc met het haakje vast knielde ik neer op het koele graniet om te bidden. Ik smeekte God mij die bonnen toch te laten vinden. (God ziet alles!, zo waren we immers opgevoed.)

"O, alstublieft, laat me die bonnen vinden, zonder bonnen geen boter, alstublieft laat ze me terug vinden, dan... dan... hoef ik niet mee naar Utrecht!" beloofde ik ten einde raad.

Opnieuw liep ik zoekend naar buiten met betraand gezicht. En in het tweede struikje van het gemeentelplantsoen, nog vlak voor ons huis, vond ik de bonnen, vier aan elkaar vast. Ze moesten uit mijn fladderende jasje in de takken gewaaid zijn. Ongelooflijk! Ik kon mijn ogen niet geloven. Rende naar Moeder, opgelucht en opgetogen. "Gree, ga maar gauw naar Zwiers", zei Moeder, ook blij, "want Freek wil weg".

Dralend liep ik terug uit de winkel... Een belofte niet nakomen..., dát is pas erg! Maar, dan kreeg tante Leida niet haar spullen, ...dan zou Tineke ook niet kunnen gaan ...en dan moest zij erg huilen..., zo marchandeerde ik in mezelf.

Mooie jasjes aan, een koffertje mee, zo probeerden de twee zusjes de lange passen van hun oudste broer bij te houden.

Nee, van die treinreis en die logeerpartij herinner ik me niets meer. Maar die belofte blééf knagen. Lange tijd.

Raasch: Tantes dood biedt levensles

door Chuck Raasch [2622]

WASHINGTON – Mijn tante Violet Elisabeth Somsen [2598] overleed op 24 maart 2011 op 89-jarige leeftijd. Als gevolg van haar overlijden woont er voor het eerst in bijna 120 jaar geen Somsen meer in Hamlin County.

Violet Elisabeth Somsen

Dit is een normale ontwikkeling in een tijdperk waarin families kleiner worden en meer verspreid gaan wonen en waarin de boerengemeenschappen die zich gevestigd hadden in de Upper Plains blijven krimpen. Veel South Dakota families hebben ongetwijfeld dezelfde veranderingen ondergaan als mijn moeders kant van de familie.

De eerste Somsens, Nederlands van geboorte, maar Amerikaans door keuze, vestigden zich in 1894 ten noorden van het kleine stadje Dempster. Het was het jaar nadat Frederick Jackson Turner het einde van de 'American Frontier' had afgekondigd, maar waaraan de Somsens en andere Hamlin County families het hoofd moesten bieden in de volgende decennia was verre van rustig.

Ons verhaal is een typisch South Dakota verhaal: voor- en tegenspoed, droogte en overstroming, De Grote Depressie. Door een oorlog, die een eind moest maken aan alle oorlogen, werden de broers Harvey en

John Somsen naar Frankrijk gestuurd in 1917, en nog een oorlog en een generatie later moest Earl Somsen naar zee.

Door de jaren heen verspreidden de Somsens zich over Hamlin County en daarbuiten. En zoals mijn moeder terecht opmerkt: zij en mijn nog in leven zijnde tante Gladys zijn Somsen van geboorte en ze wonen in Hamlin County. Dus al komt de naam niet meer in het telefoonboek voor, het Somsenbloed stroomt daar nog steeds. In zeker opzicht zal dat altijd zo zijn. Rouwend om Violet's dood, viel het me op dat haar erfenis niet ligt in wat er weg is, maar in wat ze achterlaat. De familie van Violet was een liefhebbende familie, die een maartse sneeuwstorm trotseerde om bij haar te kunnen waken. Allen waren via de sociale netwerken op de hoogte gebracht van haar afnemende gezondheid. De manier waarop de familie Violet bijstond in haar laatste uren op deze aarde was een levensles over hoe het moderne leven de gemeenschap en de familie heeft veranderd maar niet kapot heeft gemaakt. Tante Vi, zoals ze bekend was bij een hele horde neven en nichten, was een sprankelende vrouw met een persoonlijkheid die haar kleine gestalte logenstrafte. Ze is nooit getrouwd, ze was een toegewijde lerares en een hartelijke zus met de no-nonsense stijl van iemand die opgroeide tijdens de Depressie en die als jonge vrouw bij het 'Women's Air Corps' zat tijdens de verwoesting van het naoorlogse Japan.

De weinige keren dat ik er getuige van ben geweest dat ze van slag was, was wanneer de Twins of de Cubs hadden verloren, of wanneer ze slechte kaarten had met pinochle.

Vi hield van vissen met Oom Floyd en Tante Gladys, zelfs als de vissen niet wilden bijten. Als ze dan thuis kwamen met een maaltje vis of met een goed verhaal was alles goed. Ze kwamen nooit thuis zonder één van die twee.

Hoewel het betreurenswaardig is dat de naam Somsen verdwijnt uit Hamlin County, is de South Dakota gemeenschap er vol van. Somsens zijn geworteld in De Smet, Yankton, Webster, Pierre. Eén van de vreugdes van de moderne sociale netwerken is dat je opnieuw kennis kunt maken met Somsen-familieleden die zich decennia geleden in Florida vestigden.

We zijn niet zozeer vertrokken uit Hamlin County maar we hebben het een deel gemaakt van onze grotere gemeenschap.

Uiteindelijk wordt familie niet bepaald door geografische grenzen, toch?

En herinnering laat zich niet vangen op één plaats hier op aarde.

Chuck Raasch schrijft vanuit Washington voor Gannett. Hij is te bereiken op craasch@gannett.com, te volgen op <http://twitter.com/craasch> en u kunt meepraten op www.facebook.com/raaschcolumn.

Textielvordering door nep-Duitsers in Zelhem

door Harry Somsen [146]

In de Tweede Wereldoorlog waren er in De Achterhoek veel onderduikers: Joden die voor hun leven moesten vluchten, mannen die weigerden slavenarbeid voor de Duitsers te verrichten en mensen uit het verzet. In onderstaand artikel leest u over een bijzondere gebeurtenis die plaats vond in het huis van Gerrit Jan Somsen [124] in Zelhem.

Veel Zelhemmers in het dorp en het buitengebied boden tijdens de Tweede Wereldoorlog onderdak aan onderduikers. Zo ook de familie Oosterink op boerderij de Hanehoek. In steeds wisselende samenstelling kwamen mensen uit andere delen van het land naar het redelijk veilige Zelhem in de hoop voor enkele maanden rust, onderdak en werk te vinden. Zij kwamen zonder bagage met alleen hun lijfgoed aan. Om af en toe schoon ondergoed en bovenkleding aan te trekken waren ze aangewezen op onderduikadressen. Naarmate de maanden verstreken, kwam er een nijpend tekort aan onder- en bovenkleding.

Onder deze onderduikers bevonden zich op boerderij de Hanenhoek o.a. Joop den Uyl, de latere PvdA politicus en premier, en Guus Gussinklo, een fabrikantenzoon uit Aalten die in Duitsland ook een fabriek hadden en die zijn handelsstudie in Duitsland had afgerond en daardoor vloeiend Duits sprak en schreef. Zij bedachten een plan waarvan zij dachten dat zij zich dat in oorlogstijd konden veroorloven, maar wat anders absoluut niet door de beugel kon. Voor hun mede-onderduikers, die natuurlijk geen textielbonnen kregen, moest er nodig nieuw ondergoed komen en ook regelmatig voedsel.

Textielzaak Somsen in Zelhem

Guus Gussinklo stelde een Befehl zum Forderung op voor ondergoed van de Duitsers dat opgeslagen lag bij de familie Somsen in de Smidsstraat. In Duitse officierskleding trokken Guus Gussinklo en Joop den Uyl met paard en wagen naar het dorp Zelhem.

Bij de textielzaak van Somsen in de Smidsstraat werd halt gehouden.

In de laatste oorlogsperiode was daar ook een naast de winkel gelegen kamer gevorderd voor ingekwartierde Duitse officieren die daar een Schreibstube hadden die altijd bemand was. In de schuur bij Somsen waren veel goederen opgeslagen: kleding, voedsel en kolen. De daar aanwezige Duitsers sprongen in de houding en na het lezen van het Befehl zum Forderung legden zij de aangekomen officieren geen strobreed in de weg en zonder controle kon de gevorderde Duitse onderkleding op de wagen worden geladen. Gerrit Jan Somsen gaf het paard nog een emmer water tijdens het opladen en vertelde de kinderen binnen te blijven. De als Duitse officieren verklede Joop den Uyl en Guus Gussinklo vertrokken hierna met paard en wagen en hun geroofde buit.

Van Joke Garretsen-Somsen [142] hoorde ik dat bij de burens ook nog groenten opgeslagen waren en dat zij avonds nog wel eens een paar dakpannen optilde van het lage schuurdak om daar een rode kool of andere koolsoorten te lenen voor het eten. Ook wist zij niet precies welk kolenhok in de schuur nu van hen zelf was of van de Duitsers en zo brandden menige kolen die voor de Duitsers bestemd waren 's nachts in de Zelhemse kachel.

Guus Gussinklo (wiens schuilnaam Freek was) trok wel eens vaker dat uniform aan om een koe of een varken te vorderen om als voedsel voor onderduikers te dienen. De desbetreffende boer kreeg dit wel vergoed maar dit was de veiligste manier om een koe naar een andere plaats te vervoeren.

De textielhandel bij Somsen was door de oorlog praktisch stil komen te liggen zodat de eigenaar, Gerrit Jan Somsen, noodgedwongen een baan had aangenomen bij de distributie van bonnen op het gemeentelijk distributiekantoor om zo in het onderhoud van zijn gezin te kunnen voorzien. Soms vielen er bonnen van het bureau die ook voor onderduikers werden gebruikt.

Chiel Oosterink vertelde mij dit verhaal waarbij hij opmerkte dat de bij Somsen ingekwartierde Duitsers mogelijk later wel door hebben gehad dat het nep-Duitsers waren omdat ze officierskleding droegen van een opgeheven Duits legeronderdeel.

Groene Slingeplan Aalten

*Artikel overgenomen van
<http://www.achterhoek-nieuws.nl/>
(zaterdag 14 mei 2011).*

*Tekst en foto: Karin Stronks,
aangepast door Oscar Somsen [2040]*

AALTEN – De Slingebeek was in het verre verleden van levensbelang voor Aalten als watervoorziening. In de achtste eeuw na Christus, Karel de Grote veroverde in die tijd vrijwel heel Europa, is rondom de Slinge waar Aalten nu ligt de eerste blijvende nederzetting

gesticht en werd waarschijnlijk ook de eerste Kerk gebouwd.

De naam Slinge zou een verwijzing zijn naar het slingerende tracé. De loop van de beek die in het verleden bij Winterswijk Nederland binnenkwam en bij Doetinchem uitmondde in de Oude IJssel is in de loop van de geschiedenis meerdere malen verplaatst door kanalen te graven. Maar tot ver in de twintigste eeuw zorgde de beek nog regelmatig voor wateroverlast. Op 27 augustus 2010 werd de camping Marveld ontruimd omdat de Slinge buiten zijn oevers trad na langdurige regenval.

De Slinge

Tegenwoordig kronkelt de Slinge dwars door het Aaltense centrum heen. Op veel plaatsen zijn bruggetjes waar per fiets of te voet de beek overgestoken kan worden, en de alom aanwezige flora en fauna leveren in combinatie met de beek een fraai uitzicht op. De gemeente Aalten heeft in 2004 het 'Groene Slingeplan' gepresenteerd. De bedoeling is om het gebied in drie fasen opnieuw in te richten. Met de herinrichting is een bedrag van ruim vijf miljoen euro gemoeid. De kosten worden gedragen door de gemeente Aalten, het Waterschap en door Rijkssubsidies. De eerste fase is in 2006 uitgevoerd. Een slingerend fiets- en wandelpad strekken zich uit, omgeven door gazon met bomen, enkele steigers zijn geplaatst en een grote inham is als een soort vijver aangelegd. Na evaluatie heeft de gemeente een aantal wijzigingen voorgesteld. De oever van de Slingebeek zal in elk geval aan één zijde een groene strook behouden. Hier leven veel dieren zoals eekhoortjes. Er worden geen extra bruggen en kademuren aangelegd. Wel zal zo veel mogelijk gelegenheid geboden worden om te fietsen en wandelen langs de beek. Streven is om het Groene Slingeplan in 2015 op te leveren. Ruim op tijd dus voor de Somsen reünie van 2017. Neem bij uw volgende bezoek aan de Achterhoek eens een kijkje bij deze mooie beek.

Woordzoeker	Zoek de volgende woorden:
N G R R A N E L T J	aalten
K E O H R E T H C A	achterhoek
N L L D O K F S A P	baldwin
O D R A E E O K T I	camping
Z E E T L D G N N K	contact
I R Z A O E E C O S	database
R L J B F T N A C H	email
O A I A R S E M D U	gelderland
H N N S S S R P N I	generationes
E D S E T P A I A S	horizon
E M A I L M T N L P	ijzerlo
W S E N M O I G R M	japikshuis
N E S M O S O L E U	omnes
B A L D W I N E D S	nederland
N T A A L T E N E A	roelof
W I S C O N S I N C	sompstedeken
	somsen
	sumps
	usa
	wisconsin

EEN FOTO VAN JOHAN SOMSENS VOETTOCHT

Boven: Briançon in de diepte.

Somsen-Genealogie

door Dick Somsen [130]

Indien u de laatste update (Editie 2010) van onze Somsen-Genealogie op onze website, www.somsen.org heeft bekeken is het u zeker opgevallen dat deze editie veel aantrekkelijker is geworden door de toegevoegde afbeeldingen/pasfoto's bij de vermelde personen en gezinnen. Mocht uw foto nog ontbreken of wilt u de bestaande vervangen door een betere, stuur deze dan per email naar somsgenealogie@kpnplanet.nl of per post naar mijn adres, **Monteverdilaan 175, 8031DL, Zwolle**.

Na gebruik ontvangt u vanzelfsprekend de foto terug. Ik wens u veel leesplezier toe op onze website en hoop op veel reacties uwerzijds.

Dick Somsen
uit Zwolle

Familieberichten

In deze rubriek attenderen wij u op de familieberichten die ons bereikten. Wij geven deze graag aan u door en bedanken iedereen, die de moeite nam ons op de hoogte te stellen van de blijde of droevige gebeurtenissen in hun en onze familie.

Dit stelt onze adviseur, Dick Somsen uit Zwolle, in staat ons genealogisch bestand *up to date* te houden en hierover te berichten in Somsen Horizon. Wij stellen het zeer op prijs als u uw familieberichten, als kan **mét een fotol**, toezendt aan ons secretariaat: Somsen Stichting, Jan Tooropstraat 2, 3817 PZ Amersfoort.

Geboren:

- 11-09-2007:** Michael Ormond [7292], z.v. Michael Chase Lavery [7289] en Marcy Lea Adamson [3627]
13-08-2009: Robert Miles [7293], z.v. Michael Chase Lavery [7289] en Marcy Lea Adamson [3627]
05-06-2010: Dina Maria (Jelina) [7288], d.v. Jeroen Erik (Jeroen) Ontijt [7285] en Johanna Hendrika (Marjan) de Graaf [1387]
04-12-2010: Vincentius Bernard Martinus (Vincent) [7284], z.v. Martijn Eduardus Martinus (Martijn) de Silva [5850] en Hennie Wies (Heleen) de Graaf [1386]

Gehuwd:

- 08-04-2006:** Michael Chase Lavery [7289] en Marcy Lea Adamson [3627]

Overleden:

- 13-02-2010:** Eleanor Minerva Menzie-Behm [2760], 86 jaar, Endover, MA. USA
24-03-2011: Violet Elizabeth Somsen [2598], 89 jaar, Estelline, SD. USA
29-05-2011: Grada Hendrika (Riek) Somsen [1844], 82 jaar, Neede

Violet Elizabeth
Somsen

Zwolle, 13 juni 2011

Familiestichting Somsen aan 4e oplage postzegels toe

by Lia Vieveen

Op 3 december 2009 werd op het internet (www.postzegelblog.nl) een artikel gepubliceerd over de postzegels die onze familie stichting uitgeeft. Er bestaat een groep filatelisten die zich interesseert in persoonlijke postzegels, er wordt zelfs in gehandeld. Het onderstaande artikel werd op deze site geplaatst.

De familie Somsen heeft sinds 1998 een familiestichting. Een mooi initiatief om de honderden Somsens bij elkaar te houden en het contact te onderhouden. Binnen de familie hebben de persoonlijke postzegels met het familielogo ruim aftrek. Ondertussen is men echter aan de 4e versie bezig. Hoe kan dat?

De Somsen stichting heeft inmiddels 4 x 1000 velletjes besteld. Een mooi aantal steeds weer... maar daar denkt TNT Post anders over. 1000 velletjes kunnen namelijk niet via de site van TNT Post besteld worden. Uiteindelijk lukte het via veel omwegen wel. Het eerste velletje had het familielogo en een randschrift op het vel met "Somsen Stichting". Bij de tweede bestelling van 1000, waren er opnieuw problemen bij het bestellen. Toen uiteindelijk de bestelling geleverd kon worden, was dit helaas zonder tekst op de velrand. Bij de derde bestelling van 1000 moest er een nieuw ontwerp ingeleverd worden, want via het referentienummer kon TNT Post de vroegere bestellingen niet meer terug vinden. In dat ontwerp is het adres van de website geplaatst. Nu bij de vierde bestelling van 1000 moest er opnieuw een ontwerp ingeleverd worden. Omdat de familie Somsen het toch handiger vond zelfklevende zegels te hebben werden ze gedwongen het sjabloon voor de zakelijke zegels gebruiken. Op deze manier zijn er dus al vier versies van deze familiezegel. Als het eerste ontwerp simpel bij had kunnen worden besteld was er maar één versie geweest.

Foto Achterzijde: Fotocollage van de Zuid Afrika reis van Emma Somsen.

Zuid Afrikareis Emma Somsen

* De foto in de tuin is genomen in de vroege ochtend bij de lodge bij de Drakensbergen (onderste foto).

* De wagentjes zijn onderdeel van het Vrijheidsmonument in Pretoria (foto boven rechts).